

א. מש"כ שאין ההעלאה צריכה כהן, נראה שאין כוונתו לעבודת הקטרה, שבו אפשר שזר פסול. ונסתפק בזה בחזו"א (זבחים יט, לא מב). והולכת אברים לכבש צריכה כהונה [כדלעיל יד. וע' בלקוטי הלכות תמיד (פ"ג ב'תורת הקדשים' אות ח) שנסתפק בור שהולך אברים לכבש, שמה צריך לחזור ולהולך]. וכנראה הכוונה להעלאה עצמה.

ב. עוד בענין דין 'מעילה' בקדושה הבאה מאליה – ע' בתורי"ד רמב"ן וש"ר ב"ב עט; קצוה"ח ר; אחיעזר ח"ב מה; מראה הפנים סוף פאה; הר צבי מנחות נא: קהלות יעקב נדרים מח, ב; בית ישי קכ, בהערה ג. וע"ע במצוין ביוסף דעת ב"ב עט.

'לא הכשיר רבי עקיבא אלא בדוקין שבעין, הואיל וכשרים בעופות' – לאו דוקא דוקין שבעין, הוא הדין שאר מומים שאינם מחוסרי אבר – שכשרים בעופות (עפ"י תוס' לה: ד"ה אלא).

התוס' צידדו עוד ששאר מומים פסולים מדרבנן. אך נראה שאין זה נפקותא לענין הדין שתרד, כיון שמדאורייתא הם כשרים בעוף. וכ"כ בקרן אורה.

ורש"י כאן הוסיף שגם מום מגונה בעופות פסול, משום 'הקריבהו נא לפחתך'. ולפי"ז בדוקא נקט 'דוקין' – דוגמא למומין שאינם מגונים. וע' בקרן אורה ובפנים מאירות. וע"ע במובא לעיל נט לענין עוף זקן.

'כשם שאם עלה וכו'. אמר עולא: לא שנו אלא שלא משלה בהן האור, אבל משלה בהן האור – יעלו. רב מרי מתני ארישא. רב חנינא מסורא מתני אסיפא – העצמות והגידין... ומאן דמתני ארישא, אבל אסיפא – לאו בני הקטרה נינהו' – לכאורה נראה דמאן דמתני אסיפא, הוא הדין לכל הפסולין שדינם 'אם עלו ירדו' – הרי הם כעצמות וגידין שפרשו, שאם משלה בהן האור – יעלו, וכל שכן שלא ירדו מן המזבח.

ואולם מאן דמתני ארישא, אין דברי עולא אמורים אלא על פסולין שדינם ב'לא ירדו', אבל כגון בשר קדשי קדשים ושאר פסולים שדינם 'אם עלו – ירדו', גם אם משלה בהן האור וירדו – לא יעלו. אך עדיין יש להסתפק כשהם על המזבח ומשלה בהן האור – האם דינם לירד, או שמא כיון שמשלה בהן האור – לא ירדו. וכן צידד המשנה למלך (פסוה"מ ג, ו). ובחזו"א (יט, לג לו) נראה שאין זו סברא, וכל אלו שדינם 'אם עלו – ירדו', גם כשמשלה בהן האור דינם כן.

עוד בגדר דין משילת האור בפסולין, שיסודו משום שנעשו לחמו של מזבח, ולא משום הפקעת הפסול – ע' בחדושי הגר"ח הלוי פסוה"מ ג, ת. וע"ע בכתבים המיוחסים להגר"ח שעל הש"ס 'בענין אברי חול אין דוחין את השבת' ו'בענין לחמו של מזבח'.

דף פו

'עיכולי עולה אתה מחזיר' – כאשר יש בהם ממש, כלומר חלק שלא נשרף, אבל נשרף כולו ונעשה כעץ – אין מחזיר מחצות, ואם נעשה פחם אין מחזיר כלל, כדבסמוך (עפ"י שיטמ"ק; זבח תודה).

'ואפילו פירשו – אמר רבה: הכי קאמר, לא שנו אלא שפירשו לאחר זריקה, אבל פירשו קודם זריקה, אתאי זריקה ושריתנהו' – גירסה זו פרשה בספר קרן אורה, שהדברים מתייחסים לחכמים שבברייתא, ואמר רבה: זה שאמר התנא שאפילו פירשו מעלן על המזבח, דוקא כשפרשו לאחר זריקה, שבשעת הזריקה היה דינם להיקרב כי היו מחוברין לבשר, אבל פרשו לפני הזריקה, הלא פקעה קדושתם ומותרים לכל שימוש, וכיון שכן ודאי לא יעלו.

ומרש"י נראה שגרס אחרת ופרש באופן אחר. וע"ע בחדושי הנצי"ב.

ישראליתנהו אפילו למעבר מינייהו קתא דסכיני' – נראה שנקטו קת של סכין כדי להמחיש יציאתם המוחלטת לחולין, שהרי הסכין הוא ההפך הגמור למזבח שאסור להניף עליו ברזל, שזה מאריך וזה מקצר. וזה המכוון לומר שעצמות עולה שכולה כליל על המזבח, אם פרשו ונזרק הדם – יצאו לגמרי מקדושתם.

יכולן שפקעו מעל גבי המזבח – לא יחזיר' – בכלל זה עצמות וגידים שהעלם כשהם מחוברים, שאעפ"י שתחילת דינם לעלות ולהיקטר, אם פקעו מעל גבי המזבח – אין מחזירין. ומקור הדבר כמו שאמרו לעיל ועשית עלתניך הבשר והדם – עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידין ועצמות (עפ"י קרן אורה).

א. יש להעיר שדרשה זו לא נאמרה אלא לת"ק דברייתא דלעיל, ולשיטתו אף בפירשו דינם לעלות (לפרש"י) וצריך קרא למעט פוקעין גם כשהעלן מלכתחילה כשפירשו. ואולם רש"י כאן כתב שהעלן מחוברים, כי הרי לרש"י תנא דמתניתין סובר כרבי, כברישא, ולרבי כשפרשו צריך להורידם, ומוכרח שמדובר כשהעלן מחוברים, ועל זה חידש התנא שאם פקעו – לא יחזיר.

ומקור דין זה לרבי אינו ממייעוט הכתוב, שהרי רבי ממעט מהכתוב הזה עצמות וגידין שפרשו שאסור להקטירם, אלא לדידיה סברא היא, שכשם שאם פרשו בעודם בקרקע לא יעלו, כמו כן אם פרשו על המזבח ופקעו – אינו מחזיר, אלא שבאופן זה שעלו כשהם מחוברים, כתב רש"י שאין צריך להחזיר, הא אם רוצה – מחזיר (כמו שכ' בתוס' בשיטת רש"י). ודוקא לת"ק שנתמעט מן הכתוב ד'ועשית עלותיך...' נראה שנתמעט לאיסורא, שאין לעשות עולה אלא 'הבשר והדם'.

ולפי זה מה שאמר רבי 'פירשו, אפילו הן בראש המזבח ירדו' לרש"י אין הכוונה כשפרשו כשהן שם שאז אין מורידן, אלא פרשו בקרקע דוקא. ודלא כשיטת התוס' דלעיל. ומדויק לפי"ז לשון רש"י (פה: ד"ה פירשו) 'שחלצו מן הבשר לפני העלאתן לא יעלו...' – כי לענין האיסור להעלותם, שעל זה דיבר רבי – דוקא אם פרשו קודם ההעלאה, אבל אם העלם מחוברים ופרשו – מותר להחזירם אם ירצה. אך לפי"ז דברי ר' זירא שאמר 'לא שנו אלא שפירשו כלפי מטה' (ע"ש ברש"י) היינו לענין שאין צריך להחזירם, אבל איסורא ליכא. ודוחק.

ובזבח תודה (ד"ה אמר רבה) כתב בשיטת רש"י שגם אם פרשו על גבי המזבח, ואפילו פרשו לכיוון המערכה – ירדו לרבי. וצריך לומר לשיטתו שמש"כ רש"י כאן 'אין צריך' ולא כתב איסור – לפי שמדובר שפקעו כשכבר התעכלו קצת באש (כדמשמע ברש"י), וכבר נעשו לחמו של מזבח. אך אין צורך בכך, שהוא עצמו צידד שדברי רש"י מוסבים רק על גחלת, שאין בהם איסור להחזירם, ע"ש.

ב. על מה שכתב רש"י שמדובר גם על הפסולין שאם עלו לא ירדו – יש חולקים וסוברים שהפסולין שעלו והתחילה האש למשול בהן – אם פקעו מעלן שוב. ע' משנה למלך פסוה"מ ג, ט; קרן אורה; זבח תודה; חזו"א יט, מ.

(ע"ב) 'ברגלים דנפיש קרבנות דקדמי אתו ישראל – מאשמורת הראשונה' – פרש"י (ביומא כ):
משום ריבוי הקרבנות רב הדשן במערכה וצריך להעלותו לתפוח, לפיכך צריך להקדים לתרום. ויש מפרשים, מפני שהיו בעזרה רוב קרבנות ורוב עם והיה שם דוחק גדול, לא היו יכולים לעבור שם להוציא הדשן, לפיכך מיהרו לתרום מאשמורת הראשונה כדי להשלים הוצאת הדשן קודם קריאת הגבר (תורא"ש ותור"י הלבן יומא שם).

דף פז

'פירשו קודם חצות והחזירין לאחר עמוד השחר...' – האחרונים ז"ל הקשו מדוע אם פקעו יחזיר [לרבה עד חצות שני ולרב חסדא לעולם, כמו שכתב רש"י], למה לא נפסלו בלינה בעמוד השחר, ושוב

ג-ד. עולה פסולה אין בה הפשט וניתוח, אלא שורפה בעורה (ונתח אותה). ואפילו כאשר עלתה על המזבח ואינה יורדת ממנו – אין מפשיט ומנתח.

עולה שנזבחה שלא לשמה, אעפ"י שלא עלתה לבעליה לשם חובה, טעונה הפשט וניתוח (כן דרשו בתורת כהנים ויקרא).

רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אם חל בה הפסול לאחר הזריקה, הואיל והיה לה שעת כושר – יפשיטנה, ועורה לכהנים. ויעשה כן בראש המזבח ולא יורידנה, כי אז לא יוכל שוב להעלותה. [רבי (להלן קד) חולק וסובר שאין הפשט וניתוח אפילו חל הפסול לאחר הזריקה. וכן הלכה (רמב"ם פסוה"מ יט, ט).]

וצריך להוריד את הקרביים להדחה ואסור להשאירם בפרשם על המזבח, ושוב אסור להעלותם. ולכך צריך להדיחם אע"פ שדינם להשרף – שלא יהו קדשי שמים מוטלים כגבילה.

הרמב"ם השמיט דין הורדת הקרביים להדיחם בפסולים שעלו, ורק בכשרים כתב שמורידם ומדיחם וחוזר ומעלם. וע' בשפת אמת שצידד שכאשר אינו מפשיט ומנתח אין צריך הדחה, מפני שאין הפרש גלוי לעין. וכ"כ בזבח תודה.

ה. בהמה בעלת מום שעלתה על המזבח – תרד (תנא קמא, ור"ח סגן הכהנים בשם אביו). ולדברי רבי עקיבא, מומים שאינם פוסלים בעופות, וקדם ההקדש למום – לא תרד.

לפי פירוש אחד בגמרא, היה נוהג אביו של רבי חנינא סגן הכהנים לדחותם מעל המזבח כלאחר יד ולא בגלוי, משום בזיון קדשים.

יש אומרים שזה רק באותם מומים הכשרים בעופות ושקדם הקדשם למומם, אבל מחוסרי אבר או מומין שקדמו להקדש – נדחים בגלוי (הגר"ס). ויש שצדדו בזה (ע' יד דוד; שפת אמת; זבח תודה).

והרמב"ם השמיט דין זה, להדחות כלאחר יד (וע' תוי"ט, שפ"א וז"ת).

ו. רבה ורב נחמן בר יצחק הוכיחו מהברייתות [לפשוט ספיקו של רבי ירמיה] שעוף שנרבע פסול למזבח, ואעפ"י שאין במינו 'רובע'.

ז. תנן, כשם שאם עלה לא ירד, כך אם ירד – לא יעלה. ואמר עולא שאם כבר משלה בהן האור (כל שהוא. רש"י ורי"ד. וע' חזו"א יט, לב; חלקת יואב ח"ב צו) – יעלו.

התוס' (פו. ד"ה וכולן) צדדו שאין זה חובה אלא רשות. והעלו אפשרות אחרת, שמא זה רק כשאדם הורידם אבל פקעו מאליהם – לא יחזיר.

דפים פה – פו

קלז. א. אלו חלקים בבהמת הקרבן עולים אל המזבח רק כל עוד הם מחוברים אליה?

ב. עצמות וגידיים ודומיהם, מה דינם כאשר פרשו מן הבשר, לענין עלייתם למזבח והורדתם ממנו?

ג. מה דין העצמות וכו' שפרשו מן הבשר לפני זריקה ולאחריה – לענין דין מעילה?

א. הצמר שבראשי הכבשים, השער שבוקן התישים, העצמות והגידיים הקרנים והטלפים, הריהם עולים על המזבח כל זמן שהם מחוברים לגוף (והקטיר הכהן את הכל המזבחה). פרשו – לא יעלו. כן סתמה משנתנו. וכמה שיטות יש בדבר, וכדלהלן.

לכתחילה אסור לחלוץ העצמות מן הבשר (כ"כ הרמב"ם. וע' שפ"א).

ב. פרשו מן הבשר; -

לדברי רבי לא יעלו על המזבח, ואפילו הם בראש המזבח - ירדו (ועשית עלתיך הבשר והדם). ולדברי חכמים בבביתא, אפילו פרשו (לאחר זריקה. עפ"י קרן אורה וחזו"א) - יעלו.

א. כן שיטת רש"י, וכ"כ אחרונים בדעת הרמב"ם. וסתם משנתנו דלא כחכמים. והר"י בתוס' פרש שגם לחכמים לא יעלו כשפרשו אם אינם על המזבח, ורק כשהם על גבי המזבח לא ירדו, ומשנתנו כחכמים.

והנצי"ב בחידושו פרש שגם לרש"י אם הם על הקרקע לא יעלו לכו"ע, ורק על המזבח נחלקו חכמים.

ובספר קרן אורה צידד שאם פרשו מהבשר על הקרקע והעלם על המזבח - ירדו אף לחכמים, ורק כאשר פרשו מעל המזבח אמרו חכמים לא ירדו. ולרבי אפילו פרשו על המזבח - ירדו. וכ"כ החזו"א (יט, מא). וע' שיטמ"ק.

עוד מ' בתוס' לצדד שלפי רבי אלעזר, לחכמים יעלו רק כשפרשו קודם זריקה, אבל פרשו לאחר זריקה - הזריקה התירתם. ובשפת אמת תמה על כך.

ב. הרמב"ם פסק שעצמות שפרשו לא יעלו, ואם עלו - ירדו (פסוה"מ ג, טז). [והאחרונים הנ"ל מפרשים שפסק לחכמים ובפרשו למטה, אבל פירשו על המזבח - לא ירדו. וכ"כ באבן האזל מה"ק ו, ד].

אם משלה בהן האור (כלשהו. רש"י), לפי דעת אמוראים אחת (רב חנינא מסורא בפרוש דברי עולא) - אפילו לדברי רבי יעלו (נעשו לחמו של מזבח). ולרב מרי אין הדין כן.

פרישה לכיוון המערכה (על גבי המזבח. תוס') - אמר רבי זירא: אינה נחשבת פרישה, אלא הקרבת עיכול. ויש מפרשים לפי גרסת רש"י, שרבה חולק על רבי זירא בדבר. ע' צאן קדשים וחק נתן.

ג. דין מעילה בעצמות וגידים של קרבנות שפרשו מהבשר ואינם עולים על המזבח; -

קודם זריקת הדם יש בהן מעילה - בקדשי קדשים. [אבל קדשים קלים אין בהם תורת מעילה קודם זריקה כלל].

פרשו קודם זריקה ונזרק הדם; לרבה, הותרו לכל שימוש ויצאו לחולין (גזרה שוה לו יהיה מאשם שעצמותיו מותרות לכהנים כבשרו). ולרבי אלעזר (לגרסת רש"י) יש בהם מעילה לעולם, שכיון שהיו מופרשים מן הבשר בשעת הזריקה, אין הזריקה מתירתן. (ויש גורסים בדברי רבי אלעזר 'מועלין בהם עד זריקה', ואין חולק בזה על רבה. עתוס').

צמר שנתלש מהקרבת מחיים, כתבו התוס' (בכורות כו.). שלאחר זריקה דינו כעצמות והותר מהתורה [מלבד לרבי אלעזר לגרסת רש"י]. ויש מי שכתב שבזה הכל מודים שלא נותר מפני שנתלש מחיים, ואינו דומה לעצמות שפרשו לאחר שחיטה, וכבשר שפרש מן הדם שניתר בזריקת הדם (עפ"י משיב דבר י"ד נח).

פרשו לאחר זריקה; בקרבנות הנאכלים, אין בהן מעילה (כשם שבשרם הותר לכהנים לאחר הזריקה ואין בו מעילה). בקרבן עולה - לרבה, מועלים בהם לעולם, שקבעתם הזריקה למזבח. ולרבי אלעזר - אין בהם מעילה דאורייתא (לו יהיה מאשם), אבל אסור להנות מדרבנן.

הרמב"ם (מעילה ב, יב) פסק כרבה שעצמות העולה שפרשו קודם זריקה - הזריקה מתירתן. פרשו לאחר זריקה - יש בהן מעילה לעולם.

דף פו

קלח. מה דינם של הדברים דלהלן שפקעו מעל גבי המזבח?

א. אברים.

ב. גחלים.

ג. עצמות וגידים (שעלו מחוברים), וכל הפסולין שעלו על המזבח ודינם בלא ירדו.

א. אברים שפקעו מעל גבי המזבח; אם יש בהם ממש שלא נשרף – יחזיר לאש. אין בהם ממש – אינו מחזיר. במצב ביניים, שנתקשו מחמת האש ששלטה בכולם ועדיין לא נעשו פחם אלא הם כעצים יבשים – קודם חצות יחזיר. לאחר חצות לא יחזיר. כן דרשו מהמקראות, שחצות לילה קובע לענין הקטרה. כאשר דינם לעלות על המזבח – מועלים בהם. כשאין דינם לעלות – אין מועלים בהם.

א. לפרוש בתוס' (במגילה כא.) לאחר חצות, אסור להעלות אברים שלא משלה בהם האור (ע' דובב משרים ח"ג קכג).

ב. אברים שפקעו ממקום המערכה ועדיין הם על המזבח, אף לאחר חצות יחזירם לאש (ע' מעילה

ט; לקוטי הלכות. ואף לאחר עלות השחר – כדברי תוס' ישנים יומא מה. ד"ה ואחת).

ג. אם לא פקעו מהמזבח, משמע שאף לאחר חצות יש בהן מעילה (קרן אורה).

פקעו והחזירם – אין נהגין מהם אבל אין בהם מעילה (חזו"א כ (ב), ג).

ב. גחלת שפקעה – לא יחזירנה, שכבר נתקיימה מצות הקטרה. [עדיין היא על המזבח – יחזירנה למערכה (מעילה ט:). גחלת של אימורין שפקעה מע"ג המזבח, עד שלא נתרם הדשן – חייב להחזיר. אבל לא גחלת עצים (עפ"י רש"י מעילה שם. אולם בתוס' שם מ' שמשום תה"ד א"צ להחזיר. וצ"ע)].

לפרוש אחד בתוס', אסור להוציא גחלת לוחשת מהמערכה, אפילו לאחר תרומת הדשן. ולא העלו לתפוח אלא גחלים עוממות שכבר נתעכלו. ולפרוש אחר מותר לסלק גחלים לוחשות לתפוח [ומשם החוצה] מחצות, אבל אם רוצה להניחן במקום המערכה למרק מצוותן – עדיין מצוותן עליהן, הלכך יחזיר כשהם על המזבח.

ג. גידים ועצמות שפקעו – לא יחזיר (ועשית עלתיך הבשר והדם – עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידים ועצמות).

א. פרש"י: אין צריך להחזיר. ומשמע שאם רוצה – מחזיר. כן צדדו בתוס'. ובזבח תודה' פקפק בדבר.

עוד צדדו בתוס' שכל זה דוקא כאשר נתעכלו קצת, אבל אם לא נתעכלו כלל רק האור משלה בהן קצת – יעלו.

עוד צדדו שלא אמרו 'לא יחזיר' אלא כשנפקעו מעצמן, אבל הורידם אדם – יעלו.

ב. רש"י כתב שהוא הדין לכל אותם הפסולין שאם עלו לא ירדו, אם פקעו מהמזבח – לא יחזיר. ויש חולקים וסוברים שדינם של אלו להחזיר, כיון שמשלה בהן האור נעשו לחמו של מזבח.

כל האמור כשפקעו מעל גבי המזבח, אבל פקעו מהמערכה ועודן על המזבח – מצוה להחזירן למערכה למרק הקטרתן. ויש מתירים לסלקן מן המזבח לצורך אם נעשו 'שרירי' (ע' מעילה ט; חזו"א כ (א), ב; קמא לו. וע"ש בסי' יט סוף סקמ"ג).

קלט. א. אימתי זמן תרומת הדשן?

- ב. בשר שנתקשה באש ועדיין לא נעשה פחם, האם ניתן לסלקו מעל המזבח או לתרום ממנו 'תרומת הדשן'?
- א. בכל יום תורמים את המזבח בקרות הגבר, או בסמוך לו לפניו או לאחריו. ביום הכיפורים – מחצות (משום חולשת הכהן הקדימו לתרום). ברגלים, שהקרבת מרובים – מאשמורה הראשונה. הכל כפי מדת הצורך שראו חכמים, שמדין תורה כל הלילה כשר לתרומה ומסר הכתוב בידיהם קביעת זמן התרומה (כל הלילה עד הבקר... והרים – תן בקר [נוסף] לבקרו של לילה, להרמה).
ראה פרטים נוספים ביומא כ.

- ב. בשר שנתקשה כעץ, מחצות הלילה דינו כאפר ואפשר לסלקו על גבי התפוח והחוצה. כן היא שיטת רש"י. ונקטו התוס' במסקנתם כדעה זו. ואולם כתבו שעדיין אינו בגדר 'דשן' ולכך אינם כשרים לתרומת הדשן, אך כשר לסלקו החוצה כי כבר נעשית מצוותו.

דף פז

- קמ. א. אברים הקשים כעץ שפקעו מעל המזבח קודם חצות והחזירו לאחר חצות או אחר עמוד השחר – האם ומתי נידונים כ'מעוכלים' לענין שאם יפקעו לא יחזירם ולענין דין מעילה?
- ב. האם לינה מועלת בראשו של מזבח, ומאי נפקא מינה?
- ג. לענין מה כלי שרת מקדשים את הפסולים?
- ד. קרבן שנתקבל דמו על ידי פסולי עבודה ונזרק על המזבח ע"י כשרים – האם אימוריו נקטרים?
- ה. האם אויר מזבח כמזבח, וכן אויר כבש? אלו נפקותות מבוטאות בסוגיא בשאלה זו?
- ו. מהי שאלת 'יש חיבור לעולין או אין חיבור'?
- ז. מהם האופנים האפשריים למחשבת 'חוץ לזמנו' שתפסול בעולת העוף?

- א. מסקנת הסוגיא (כדברי רב יוסף וכפי שאמר רבי חייא בר אבא וכן שנה בר קפרא) היא שחצות הלילה עושה 'עיקול' אף לאברים שאינם על המזבח, הלכך אין חייב להחזירם ואין בהם מעילה. ואם החזיר, הגם שיצאו מידי מעילה מ"מ אסור להנות מהם (לפרש"י מדרבנן וי"מ מדאורייתא. עתוס').
ואם לא החזיר – יתכן שאסור להנות מדרבנן, ויתכן שמותר (עפ"י זבח תודה).
ואולם אברים שמנים אעפ"י שהוקשו שומנם מעכבם מליעשות דשן, ובהם נחלקו רבה ורב חסדא (כפירוש אביי) מהו הזמן שעושה 'עיקול' – האם חצות לילה שני (רבה). ובין אם עלו על המזבח קודם עלות השחר או אחרי כן, או עמוד השחר של אותו יום, ואם החזירו על גבי המזבח רק לאחר עלות השחר, שוב אינם מעוכלים לעולם עד שיעשו דשן (רב חסדא).
הרמב"ם השמיט דין שמנים (וע' קרן אורה).

- ב. לדברי רבה, אין לינה מועלת בראשו של מזבח, הלכך אברים [שלא נתעכלו] שהיו בעלות השחר על המזבח אינם כשאר פסולים שאם ירדו לא יעלו, אלא כשרים הם ויעלו. ורבה אמר: לא יעלו. ואולם כל עוד הגם על המזבח – ודאי לא ירדו לדברי הכל.
הלכה כרבה דבתרא הוא (רמב"ם; לקוטי הלכות).